

Enheten för miljöplanering
Ida Sandberg
08-7854016

Datum
2013-06-10

Beteckning
577-30358-2012

Gamla Livförsäkrings AB
SEB Trygg Liv
106 40 Stockholm

Idnr: 128340

Länsstyrelsens inventering av förorenade områden

Länsstyrelsen i Stockholms län har under flera år gjort en kartläggning över nedlagda verkstads- och ytbehandlingsindustrier i länet. Kartläggningen är i första hand ett verktyg för att ringa in var miljöfarliga verksamheter har legat. Verksamheter som kan ha medfört föroreningar i mark eller vatten riskklassas utifrån uppgifter från arkiv och litteratur.

Ni har fått det här brevet för att er fastighet finns med i vår databas över eventuellt förorenade områden. Enligt Lantmäteriets fastighetsregister är ni ägare till Brädstapeln 13 i Stockholms kommun. Vi har uppgifter om att AB Separator har funnits på fastigheten. Har ni kompletterande information är ni välkommen att höra av er så vi kan rätta och/eller komplettera vår databas. Kompletterande uppgifter kan till exempel vara bilder, kartor eller uppgifter på personer som har mer information om verksamheten.

Inventeringsresultat

Inventeringsresultatet med riskklass avseende er fastighet presenteras i bilagan och skickas till fastighetsägare, tidigare verksamhetsutövare, eventuella tomträttsinnehavare och till Stockholms Stads miljöförvaltning.

Inventering av verkstads- och ytbehandlingsindustrin

Verkstads- och ytbehandlingsindustrin innebär olika typer av processer. Bland de vanligaste hör metallbearbetning, avfettning, härdning, svetsning samt olika sorters ytbehandling. Kemikalier och föroreningar som förekommer i verkstads- och ytbehandlingsindustrin är vanligtvis oljor, klorerade lösningsmedel och metaller samt restprodukter från dessa.

Bakgrundsinformation

Syftet med Länsstyrelsens kartläggning är att uppnå det nationella miljömålet "Giftfri miljö". På sikt ska de mest prioriterade förorenade områdena i länet åtgärdas så att vi efterlämnar en renare miljö till kommande generationer.

UNDERRÄTTELSE

Datum
2013-06-10

Beteckning
577-30358-2012

Kartläggningen genomförs enligt en av Naturvårdsverket framtagna metodik som grundas på hur olika branscher kan förorena sin omgivning.

De insamlade uppgifterna registreras hos Länsstyrelsen i en databas. Ändamålet med databasen är att lagra uppgifter om förorenade, eventuellt förorenade och sanerade områden i Sverige. Informationen i databasen används framförallt av Länsstyrelsen för att prioritera vilka områden som är i störst behov av undersökningar och åtgärder. Informationen har även ett stort värde för kommuner och exploatörer som underlag vid planering och byggande. Material i databasen är allmänna handlingar.

Inventeringsmetodik

Länsstyrelsen inventerar nedlagda verksamheter utifrån branscher som kan ha haft negativ miljöpåverkan, exempelvis kemtvättar, bensinstationer och verkstadsindustrier. Vid inventering tar vi bland annat reda på verksamhetstid, produktionsmetoder, använda kemikalier, nuvarande markanvändning och spridningsrisk av eventuella föroreningar. Sedan vägs parametrarna samman och resulterar i en riskklass. Det finns fyra riskklasser:

- klass 1 (störst risk)
- klass 2
- klass 3
- klass 4 (minst risk)

Vad händer framöver

Klassningen av föroreningsrisken är preliminär då bedömningen inte baseras på undersökningar i mark och vatten utan grundas i ett första skede på arkivstudier m.m. Riskklassen fungerar som ett verktyg för att kunna prioritera vilka områden som det kan finnas ett behov av undersökningar. Generellt gäller att områden med riskklass 1 och 2 är mest angelägna att utreda och undersöka vidare. Om det skulle bli aktuellt med undersökning av mark och vatten kommer tillsynsmyndigheten (i de flesta fall kommunens miljökontor) att föra en dialog med berörda verksamhetsutövare och fastighetsägare.

Undersökning och sanering ska i första hand bekostas av den som har förorenat. Finns det ingen ansvarig verksamhetsutövare kan i vissa fall fastighetsägaren bli ansvarig för föroreningar som finns på den egna fastigheten. För att fastighetsägaren ska bli ansvarig krävs dock att man kände eller borde ha känt till att fastigheten var förorenad vid köpet. Dessutom ska köpet ha skett efter 31 december 1998. Civilrättsliga frågor, till exempel förhållandet mellan köpare och säljare av fastigheter, omfattas inte av Länsstyrelsens arbete. Hittas en förorening är man skyldig att anmäla det till tillsynsmyndigheten (t.ex. i samband med grävarbete).

UNDERRÄTTELSEDatum
2013-06-10Beteckning
577-30358-2012**Ytterligare information**

På Länsstyrelsens webbplats (www.lansstyrelsen.se/stockholm/forenaden-omraden) finns information om hur inventeringen går till i detalj och hur arbetet med inventering av eventuellt förorenade områden genomförs.

Kontaktuppgifter

Kontrollera gärna uppgifterna och kontakta oss om ni har kompletterande uppgifter eller frågor senast den 2 juli 2013.

Kontaktuppgifter är:

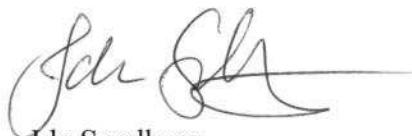
Ida Sandberg

08-785 40 16

E-postadress:

ida.sandberg@lansstyrelsen.se

Birgitta Swahn
Samordnare Förorenade områden

Ida Sandberg
Inventerare av förorenade områden

Bilaga:

MIFO-blanketter - Utdrag från databasen med de uppgifter vi har

Kopia till:

Länsstyrelsens arkiv
Kommunen

Objekt AB Separator		Upprättad (namn) Import från MARK	(datum) 2002-10-25
IDnr 128340	Kommun Stockholm	Senast reviderad (namn) Linda Bengtson Ida Sandberg	(datum) 2003-01-03 2013-02-20

Inventeringens namn	Länsstyrelsen Stockholm, allmän dataöverföring, 2003. Ytbehandlings- verkstads- och elektroteknisk industri
Dossiernummer	
Preliminär riskklass enligt BKL	
Inventeringsfas enligt MIFO	1

Bransch

Bransch	Ytbehandling av metaller elektrolytiska/kemiska processer Verkstadsindustri – med halogenerade lösningsmedel Verkstadsindustri – utan halogenerade lösningsmedel Kemtvätt – med lösningsmedel Grafisk industri
Branschkod	
Anteckning för bransch	Gundbergska fabriken: verkstadsindustri – utan halogenerade lösningsmedel AB Separator: ytbehandling av metaller elektrolytiska/kemiska processer, verkstadsindustri – med halogenerade lösningsmedel Lagerströms Litografiska Anstalt: grafisk industri Primo Kemiska Tvätt: kemtvätt – med lösningsmedel Ahréns mekaniska verkstäder: verkstadsindustri – utan halogenerade lösningsmedel Olofströms stålpressningsbolag: verkstadsindustri – utan halogenerade lösningsmedel

Geografisk information

Län (namn, kod)	Stockholms län	01
Kommun (namn, kod)	Stockholm	0180
Topografiska kartan		
Ekonomiska (gula) kartan		
Områdets/fastighetens koordinater (SWEREF99 TM)	N: 6581095	E: 673291
Fastighetsbeteckning (enl. CDF)	Klamparen 8-11, Brädstapeln 13-16, Kungsholmen 1:53	

Kontakter och referenser

Byggnader och anläggningar	Klamparen 8: kontorsbyggnad
----------------------------	-----------------------------

(översiktligt):	Klamparen 9: bostäder Klamparen 10: kontorsbyggnad Klamparen 11: kontorsbyggnad Brädstapeln 13: kontorsbyggnad Brädstapeln 14: bostäder Brädstapeln 15: kontorsbyggnad, fastigheten urholkas av 3D-utrymme Brädstapeln 16: kontorsbyggnad, 3D-utrymme över mark. Kungsholmen 1:53: gator och grönytor
Objektets besöksadress	Carl-Gustaf Lindstedts gata 2-10, Fleminggatan 8-20, Lennmans trappgränd 3, Pipersgatan 35-45, Scheelegatan 19, 23, 36-40, Separatorgränd 1-3. Ordnat efter fastighet: Klamparen 8: Fleminggatan 8, Pipersgatan 35-39 Klamparen 9: Pipersgatan 45, Scheelegatan 38-40 Klamparen 10: Fleminggatan 12-14, Scheelegatan 36, Separatorgränd 1-3, Lennmans trappgränd 3 Klamparen 11: Pipersgatan 41-43 Brädstapeln 13: Fleminggatan 20, 20A Brädstapeln 14: Carl-Gustaf Lindstedts gata 2-10 Brädstapeln 15: Fleminggatan 18, Scheelegatan 23 Brädstapeln 16: Fleminggatan 16, Scheelegatan 19
Nuvarande verksamhetsutövare (namn och adress)	
Tidigare verksamhetsutövare (namn och adress)	Gundbergska fabriken: Flemminggatan 8 AB Separator: Fleminggatan 8, huvudkontoret Lagerströms Litografiska Anstalt: Flemminggatan 16 Primo Kemiska Tvätt: Flemminggatan 18 Ahréns mekaniska verkstäder: hyrde östra flygeln av Separator Olofströms stålpressningsbolag: hyrde östra flygeln av Separator
Nuvarande fastighetsägare (namn och adress)	
Kontaktpersoner med adress hos tillsynsmyndighet eller dylikt	
Områdets/fastighetens storlek (m²)	Ca 37000 enligt ortofotot från 1958-60
Tidigare utredningar listas om sådana finns	
Andre källor, ange vilka och var de finns	Gundbergska fabriken Omnämns i - Stockholms näringsliv. 1-3, N. H. Lovén, Stockholm, 1924-25.

	<ul style="list-style-type: none"> - Aktiebolaget Separator. Bok om de 25 första åren. Utgiven 1908. - http://runeberg.org/nyasthlm/0608.html. Digitalisering av boken Nya Stockholm, utgiven 1890. <p>AB Separator</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommerskollegii 1924-61, Statistiska byrån, Specialuppgifter från fabriker, HI aaa, 1934, -39, -44, -49, -54, -59. Riksarkivet, Marieberg. - Industrimiljöer i Stockholm, Innerstaden. Byggnadsinventering Stockholms Stadsmuseum 1979-80. - Rapport: Markföroreningar - sammanställning av misstänkta riskområden 1992. Stockholms miljöförvaltning. - Uddeholms försäljning av tri till kunder som under något av åren 1946-48 inköpt mer än 2000kg tri. - Stockholms näringsliv. 1-3, N. H. Lovén, Stockholm, 1924-25. - Kungsholmen Östra. Byggnadsinventering. Stockholms Stadsmuseum 1990. - Stor-Stockholm. Huvudredaktör Waldemar Swahn. Föllags AB Land och Stad. Stockholm 1950. - Aktiebolaget Separator. Bok om de 25 första åren. Utgiven 1908. - Stockholmskällan, www.stockholmskallan.se. Kartor, bilder, historisk fastighetsinformation. - Bebyggelseregistret, www.bebyggelseregistret.raa.se <p>Lagerströms Litografiska Anstalt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Telefonkatalog 1940. Kungliga biblioteket. <p>Primo Kemiska Tvätt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Telefonkatalog 1955 och 1965. Kungliga biblioteket.
Fixpunkter (placering)	
Brunnar/undersökningsrör (läge, skick och typ)	

Blankett B Verksamhets-, områdes- & omgivningsbeskrivning

Blankett B

Objekt AB Separator		Upprättad (namn) Import Från MARK	(datum) 2002-10-25
IDnr 128340	Kommun Stockholm	Senast reviderad (namn) Ida Sandberg	(datum) 2013-04-25

Fältbesök (namn och datum)

Fältbesök (namn och datum)

Verksamhetsbeskrivning

Anläggningens status	Nedlagd
Anläggningsområdets tillgänglighet	Delvis öppet
Verksamhetstid (ungefärligt antal år)	Minst 80år
Driftstart (år)	Gundbergska fabriken startade före 1880 eftersom det finns information om att man då hyrde ut till Oscar Lamm. 1883 bildade han sedan Aktiebolaget Separator tillsammans med Gustaf de Laval.
Driftslut (år)	1962
Antal miljöstörande verksamhetsår	
Produktion (produkt, mängd och om möjligt årtal för produkter)	<p>Tillverkning av mjölkkningsmaskiner, mjölkskumningsmaskiner, industriseparatorer, övriga mejerimaskiner, värmeväxlare och kylmaskiner.</p> <p>1890 hade man tillverkat 20 000 separatorer och 1896 var man uppe i en årsproduktion på ca 20 000 separatorer samtidigt som man passerade 100 000 totalt tillverkade.</p> <p>Antalet försålda separatorer i femårsperioder:</p> <p>1878-82: 933 1883-87: 7172 1888-92: 31265 1893-97: 90336 1898-1902: 220414 1903-07: 349832 (Aktiebolaget Separator, 1908)</p>
Beskrivning av nuvarande processer (översiktligt)	
Beskrivning av tidigare processer (översiktligt)	<p>Branschtypiska processer</p> <p>Verkstadsindustri: metallbearbetning, avfettning, värmebehandling/härdning, ytbehandling och lackering, montering och svetsning.</p> <p>Ytbehandlingsindustri:</p> <p>Förbehandlingar: avfettning, betning, blästring.</p>

Utskrift 2013-06-10

	<p>Ytomvandling: fosfatering, kromatering, anodisering, svartoxidering, passivering.</p> <p>Metallbeläggning: elektrolytisk ex. förzinkning, förnickling, förkromning, förkoppling, förtenning, kadmiering; kemisk; termisk ex. varmförzinkning; mekanisk; vakuumbeläggning.</p> <p>Övriga processer: elektrolytisk polering, avmetallisering, trumling, härdning</p>
Avloppsvatten från processerna (nuvarande hantering)	
Avloppsvatten från processerna (tidigare hantering)	
I processen hanterade kemikalier	<p>Branschtypiska kemikalier</p> <p>Verkstadsindustri: metaller, skärvätskor, eldningsolja, halogenerade lösningsmedel, petroleumbaserade lösningsmedel, andra organiska lösningsmedel.</p> <p>Ytbehandlingsindustri: metaller, skärvätskor, eldningsolja, starka syror och baser, cyanider, fluorider, halogenerade lösningsmedel, petroleumbaserade lösningsmedel, andra organiska lösningsmedel.</p> <p>Konstaterad användning enligt registrerade inköp hos Kommerskollegii:</p> <p>1934: 123 ton järn, 25 ton tenn, 53 ton bensin och gasolin, 8 ton motor- och pannbrännolja, 7 ton smörjmedel.</p> <p>1939: 292 ton järn och stål, 19 ton tenn, 139 ton mässing, 37 ton bensin, 2,4 ton fotogen, 6,6 ton smörjmedel</p> <p>1944: 131 ton järn och stål. Oarbetade: 38 kg antimon, 2,5 ton bly, 9 ton tenn. Halvfabrikat: 72 ton mässing. 164 ton HCl, 2,4 ton trikloretylen, 12,5 ton smörjmedel.</p> <p>1946: 11,1 ton trikloretylen</p> <p>1947: 8,0 ton trikloretylen</p> <p>1948: 6,6 ton trikloretylen</p> <p>1949: 545 ton järn och stål. Oarbetade: 2,2 ton bly, 20 ton tenn. Halvfabrikat: 124 ton mässing, 5 ton brons. 52 ton HCl, 647 ton eldningsolja, 3 ton skär- och gängoljor, 12,4 ton övriga smörjmedel.</p> <p>1954: 256 ton järn och stål. Oarbetade: 1,7 ton bly, 11 ton tenn. Halvfabrikat: 49 ton mässing, 1 ton brons. 28 ton HCl.</p> <p>1959: 11 ton järnplåt, 193 ton järn och stål. Oarbetade: 8,1 ton bly. Halvfabrikat: 7,8 ton koppar & mässing, 128 kg bly. 14 ton HCl, 4 ton HNO₃.</p> <p>Det var frivilligt för företagen att göra dessa registreringar därför är det inte säkert att listan är komplett.</p>
Restprodukter från processerna, mellanlagring (förekomst, typ)	<p>Branschtypiska föroreningar</p> <p>Verkstadsindustri: Kasserad mineraloljebaserad skärvätska, oljehaltigt metallspån, spillolja, metallslam, förorenade</p>

	lösningsmedelsrester, färgslam, flytande färgrester, torrt färgavfall som innehåller metaller samt ridåvatten och slam som innehåller metaller.
	Ytbehandlingsindustri: metallhydroxidslam, olika typer av koncentrat och oljeslam, metallrester, lösningsmedel, cyanider, fluorider, aromater, fenoler, PAH:er, PCB.
Efterbehandlingsåtgärder, genomförda (typ av åtgärd)	Inga kända.
Efterbehandlingsåtgärder, planerade (typ av åtgärd)	
Konflikter	

Området och omgivningen

Markanvändning på objektet	Bostäder på Klamparen 9, arbetsplats på resterande fastigheter.
Markanvändning inom påverkansområdet	Bostäder, arbetsplats, grönytor.
Avstånd till bostadsbebyggelse	0-50 m
Synliga vegetationsskador inom objektet	
Synliga vegetationsskador inom påverkansområdet	
Dominerande markförhållanden inom området	Urberg och postglacial lera enligt SGU:s jordartskarta. Troligtvis finns det även fyllnadsmassor på området eftersom man har rivit och byggt nytt.
Topografi, lutning (%)	Ca 5-10%
Typ av närrecipient	Sjö
Närrecipient (namn)	Mälaren
Avstånd till närrecipient (m)	Mellan 20-250 m
Huvudavrinningsområde enligt SMHI	Norrström 61

Byggnader och anläggningar

Byggnader och anläggningar, även rivna (ålder och skick)	<p>Hela området täcktes av Separators byggnader under driftsperioden. De innefattade bland annat verkstäder, förtenningsavdelning, tvätteri, snickeri och kontor.</p> <p>Byggnader 2013:</p> <p>Klamparen 8: Inventerad 1971 och -90. Kontorsfastighet. Byggnadsår 1899-1901. Byggnaden innehöll 1901: mejerilokal med kylrum, labb, kontor, matsal, bostäder för ingenjörer och arbetsförmän. Gård: betongplattor och gatsten, planteringar och träd.</p> <p>Klamparen 9: Inventerad 1990. Bostads- och kontorsfastighet.</p>
--	--

	Byggnadsår 1986-89. Gård: lekplats för daghem med lekredskap.
	Klamparen 10: Inventerad 1990. Kontorsfastighet. Byggnadsår 1983-86.
	Klamparen 11: Inventerad 1990. Kontorsfastighet. Byggnadsår 1984-86.
	Brädstapeln 13: Inventerad 1989. Kontors- och affärsfastighet. Byggnadsår 1972-77.
	Brädstapeln 14: Inventerad 1971 och -90. Kontorsfastighet. Byggnadsår 1899-1901.
	Brädstapeln 15: Inventerad 1989. Kontors- och affärsfastighet. Byggnadsår 1972-77.
	Brädstapeln 16: Byggnaden inventerad 1989. Kontors- och affärsfastighet. Byggnadsår 1972-77.

Förorenade markområden

Lokalisering av förorenad mark			
Volym förorenade massor (m ³)			
Utbredning av förorening, yta (m ²)			
Koordinater på förorenat mark- område (rikets nät)	X:	Y:	Z:
Föroreningar			

Förorenat grundvatten

Lokalisering av förorenat grundvatten			
Volym förorenat grundvatten (m ³)			
Utbredning av förorening, yta (m ²)			
Koordinater på det förorenade grundvattenmagasinet (rikets nät)	X:	Y:	Z:
Föroreningar			

Förorenade sediment

Lokalisering av förorenat sediment			
Volym förorenade sediment (m ³)			
Utbredning av förorening, yta (m ²)			
Koordinater på förorenat sedimentområde (rikets nät)	X:	Y:	Z:
Föroreningar			

Deponier

Deponi			
Typ av deponi			
Innehåll i deponin			
Läckage från deponin			
Deponins koordinater (rikets nät)	X:	Y:	Z:

Dagvatten

Dagvattendränning (typ)	
Dagvattenrecipient (typ)	

Övrigt

Övrigt	<p>Objektet har slagits samman med objekten 127857 Primo kemiska tvätt och 179348 Lagerströms Litografiska Anstalt.</p> <p>1888 köpte man upp Gundbergska fabriken och man fortsatte expandera genom att köpa upp mer och mer mark. Mellan åren 1880 och 1908 ökade fabriksområdet från 70 m² till 26 400 m². Grafisk framställning över ökningen finns i Bilaga 1 - Kartor och bilder. 1901 bröt en brand ut i målarverkstaden i verkstadskomplexet.</p> <p>1888 hyrde man ut östra flygeln till Ahréns mekaniska verkstäder och Olofströms stålpressningsbolag, dessa flyttade ut 1893.</p> <p>Antalet anställda: Från Aktiebolaget Separator (1908): 1883: 61 1893: 380 1898: 644 1903: 1097 1907: 1326 Från Kommerskollegii: 1934: 468 1939: 571 1944: 350 1949: 440</p> <p>Enligt Uddeholms lista anmälde en arbetare besvär av trikloretylen efter att ha använt tri för att rengöra en underläggsplatta för en gjutform.</p>
--------	---

Objekt AB Separator		Upprättad (namn) Ida Sandberg	(datum) 2013-04-29
IDnr 128340	Kommun Stockholm	Senast reviderad (namn)	(datum)

Verksamhetsbeskrivning	AB Separator startade på 1880-talet och höll på fram till 1962. De tillverkade främst separatorer men även andra typer av mejerimaskiner så som mjölkknings- och mjölkskumningsmaskiner men också värmeväxlare och kylmaskiner.
------------------------	---

Föroreningarnas farlighet (F) *

Låg	Måttlig	Hög	Mycket hög
Järn **	Aluminium Metallskrot Zink	Koppar ** Krom (III) Nickel Aromatiska kolväten Fenoler Koncenterarede syror och baser** Lösningssmedel Petroleumprodukter** Eldningsolja** Spillolja Smörjolja** Färger Skärvätskor**	Arsenik Bly** Kadmium Krom (VI) Cyanid PAH Klorerade lösningssmedel** Organiska klorföreningar PCB Tetrakloretylen Trikloretan Triklöretylen**

* Branschtypiska föroreningar för verkstads- och ytbehandlingsindustrier.

** Konstaterad användning på objektet.

Föroreningsnivå (N)

Medium	Liten	Måttlig	Stor	Mycket stor
Byggnad/anl.				
Mark				
Grundvatten				
Ytvatten				
Sediment				

Spridningsförutsättningar

Medium	Små	Måttliga	Stora	Mycket stora
Från byggnad	X			

Till byggnad		X	
I mark och grundvatten		X	
Till ytvatten			X
I ytvatten			
I sediment			

Känslighet och skyddsvärde (KoS)

Medium	Liten	Måttlig	Stor	Mycket stor
Byggnad/anl.				K
Mark och grundvatten		Kgrundvatten	S	Kmark
Ytvatten och sediment		K, S		

Bedömning av K/S baseras på markanvändningen	Tätort/bebyggelse
Markanvändning enligt	Pågående markanvändning
Kort beskrivning av exponeringssituationerna	

Riskklassning

Inventarens intryck (fas 1)	
Riskklass (fas 1)	I
Motivering (fas 1)	<p>Verkstads- och ytbehandlingsindustrin fanns på platsen någon gång under perioden 1930-1980 då det var mycket vanligt att denna typ av verksamhet använde klorerade lösningsmedel.</p> <p>Föroreningarnas farlighet: Kemikalier och föroreningar som förekommer i verkstad- och ytbehandlingsindustrin är vanligtvis oljor, klorerade lösningsmedel och metaller samt restprodukter från dessa. Farligheten bedöms vara hög till mycket hög.</p> <p>Föroreningsnivå: Eftersom inga undersökningar på området är kända går det inte att dra några slutsatser kring föroreningsnivån.</p> <p>Spridningsförutsättningar: Spridningsförutsättningarna i marken bedöms som måttliga till stora då området består av berg och lera. Eventuella fyllnadsmassor och ledningsgravar i området gör att spridningsrisken kan öka.</p> <p>Spridningsförutsättningarna från byggnader anses vara små då endast det gamla huvudkontoret finns kvar av de ursprungliga</p>

	<p>byggnaderna. Vissa nedbrytningsprodukter av klorerade lösningsmedel är flyktiga och kan därför tränga in i byggnader. Eftersom stora mängder trikloretylen har använts bedöms därför spridningsförutsättningarna till byggnader vara måttliga till stora. Till ytvatten bedöms spridningsförutsättningarna som mycket stora då avståndet till recipienten är mindre än 50 m.</p> <p>Känslighet: Känsligheten innebär en bedömning av exponeringsrisk för människor och den bedöms som mycket stor för byggnader och mark då det finns bostäder på området. För grundvatten bedöms känsligheten som måttlig då det inte används som dricksvatten.</p> <p>Skyddsvärde: Det finns inga kända skyddsvärda områden eller arter i direkt anslutning till marken men en del av området är grönområde. Därför anses skyddsvärdet för området vara måttligt till stort.</p> <p>Skyddsvärde och känslighet för närrecipient bedöms som måttlig då inget är känt som skulle kunna höja skyddsvärdet.</p> <p>Sammantaget bedöms objektet tillhöra riskklass 1.</p> <p>Riskklassen utgår i första hand från verkstads- och ytbehandlingsindustrin även om det har legat andra verksamheter på platsen. Man kan inte utesluta att de också har påverkat och att det skulle kunna finnas en samverkansseffekt av föroreningarna, även om denna inte är känd.</p> <p>Den höga riskklassen motiveras också av att stora mängder klorerade lösningsmedel har hanterats samt att det rör sig om en stor verksamhet, sett till både yta, produktionsmängd och antalet anställda. Bedömningen utgår från idag kända förhållanden på platsen och vid förändrad markanvändning eller om nya uppgifter tillkommer kan riskklassen ändras. Samtliga fastigheter bedöms på samma grunder trots att det inte varit industriella verksamheter på dem. Detta av försiktighetsskäl eftersom området ändrat karaktär under årens lopp och att det därför inte går att avgöra var eventuella föroreningar skulle kunna finnas.</p>
Inventarens intryck (fas 2)	
Riskklass (fas 2)	
Motivering (fas 2)	

Andra prioriteringsgrunder

Andra prioriteringsgrunder	
----------------------------	--

Exponering av föroreningar sker idag på följande sätt	
---	--

Länkar

Andra förorenade områden som hotar samma recipient	
--	--

Andra förorenade områden som har sitt ursprung i samma verksamhet	
---	--

Övrigt

Övrigt	Närliggande objekt finns bland annat på Klamparen 7 samt i kvarteren Härolden, Pagen, Åkermannen och Skörden.
--------	---

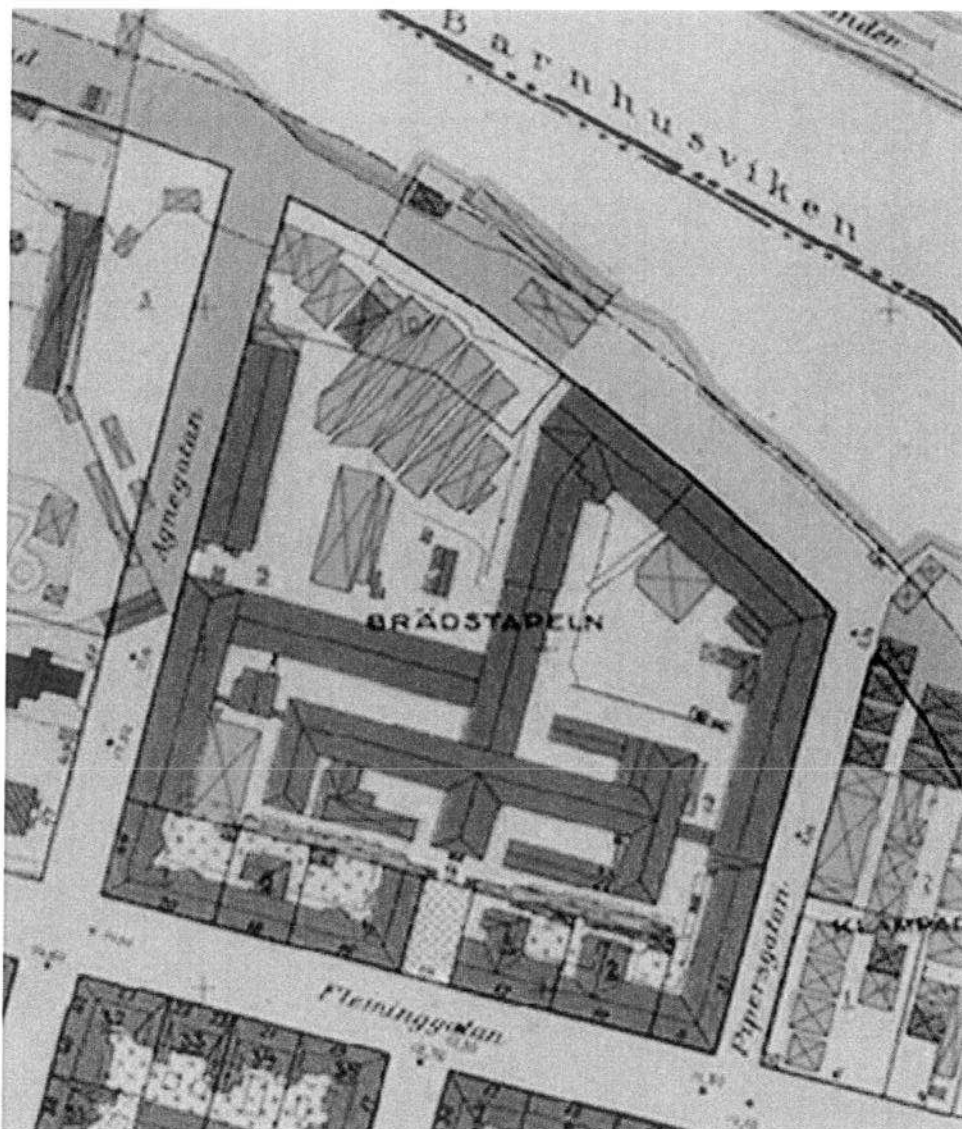
Objekt AB Separator		Upprättad (namn) Ida Sandberg	(datum) 2013-05-28
IDnr 128340	Kommun Stockholm	Senast reviderad (namn)	(datum)

Klassning redovisad för verksamhetsutövare, fastighetsägare. Information adresserad till	☒ Fastighetsägare, tidigare verksamhetsutövare, tomträttsinnehavare
Datum för redovisning för verksamhetsutövare, fastighetsägare.	
Kommentar	
Klassning redovisad för referensgrupp, tillsynsmyndighet, kommun. Information adresserad till	☒ Referensgrupp från Enheten för miljöplanering, Länsstyrelsen Stockholm; Miljöförvaltningen Stockholms stad
Datum för redovisning för referensgrupp, tillsynsmyndighet, kommun.	
Synpunkter erhållna med anledning av kommunikering	

Objekt AB Separator		Upprättad (namn) Ida Sandberg	(datum) 2013-04-25
IDnr 128340	Kommun Stockholm	Senast reviderad (namn)	(datum)

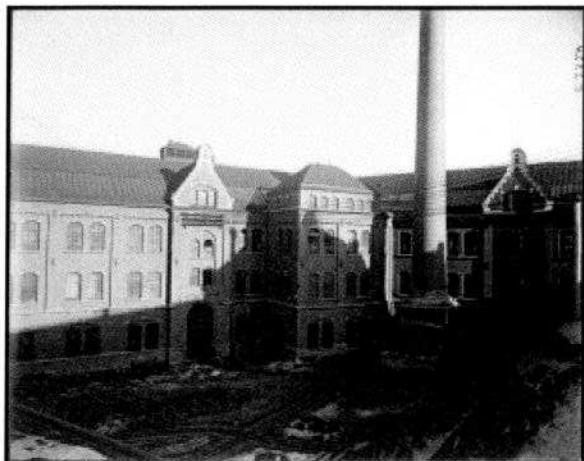
Kartor

Kartor och ortofoton hämtade från Länsstyrelsens WebbGIS bifogas separat.

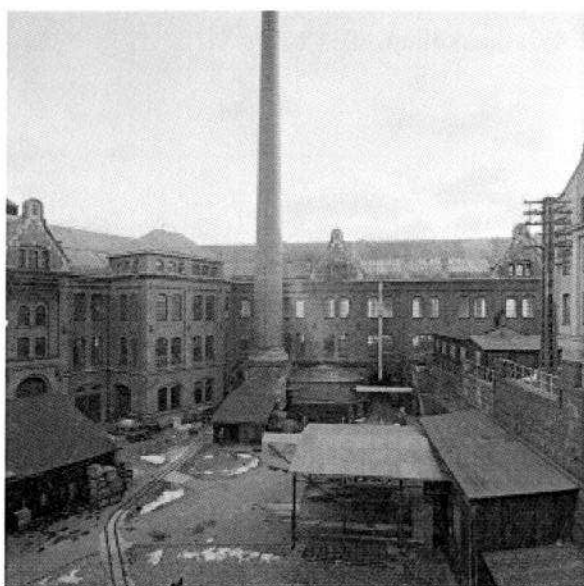

Karta från 1940, (stockholmskällan.se).

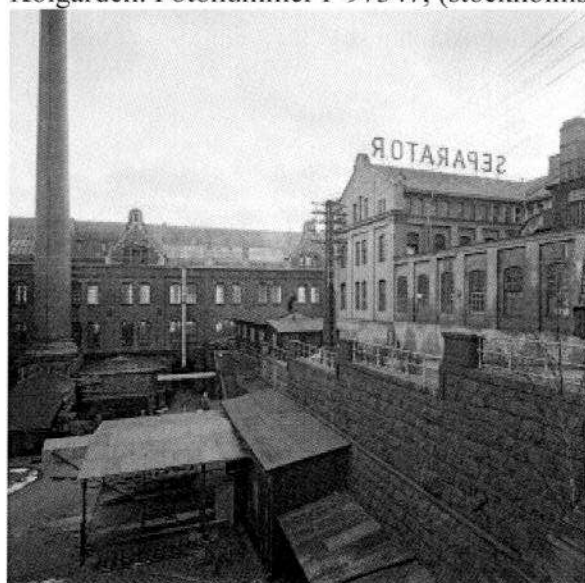
Bilder

Fleminggatan 8. Fotonummer C 3324, (stockholmskällan.se)

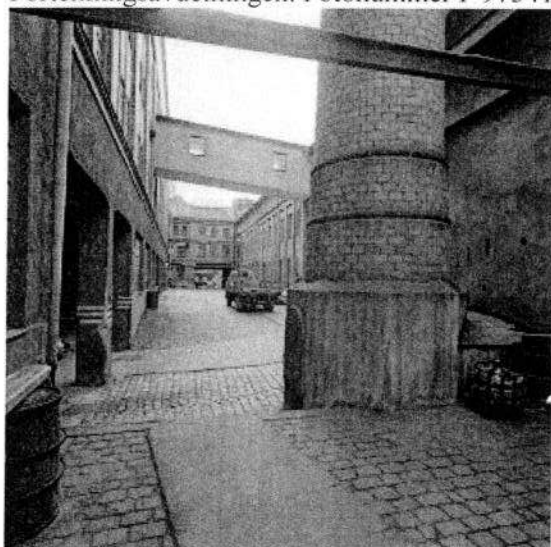
Kolgården. Fotonummer F 97347, (stockholmskällan.se)

Förtenningsavdelningen. Fotonummer F 97346, (stockholmskällan.se)

Förtenningsavdelningen. Fotonummer F 97341, (stockholmskällan.se)

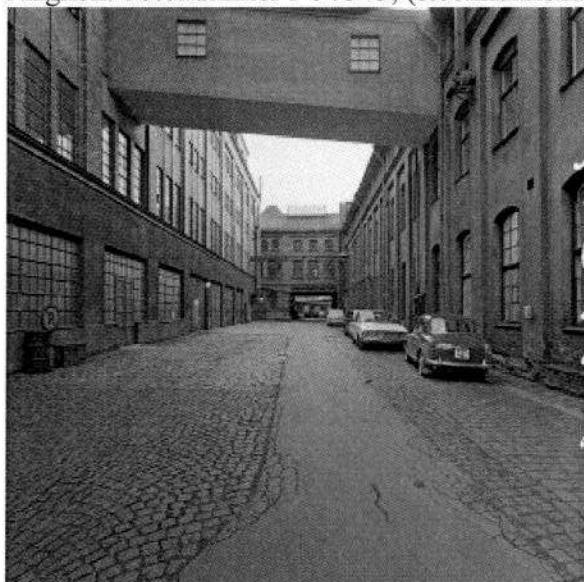
Balanseringsavdelningen. Fotonummer F 97352, (stockholmskällan.se)

Balanseringsavdelningen. Fotonummer F 97348, (stockholmskällan.se)

Ångkök. Fotonummer F 97343, (stockholmskällan.se)

Garage och verkstäder. Fotonummer F 97349, (stockholmskällan.se)

Gamla tvättstugan. Fotonummer F 97353, (stockholmskällan.se)

Snickeriverkstaden. Fotonummer F 97350, (stockholmskällan.se)

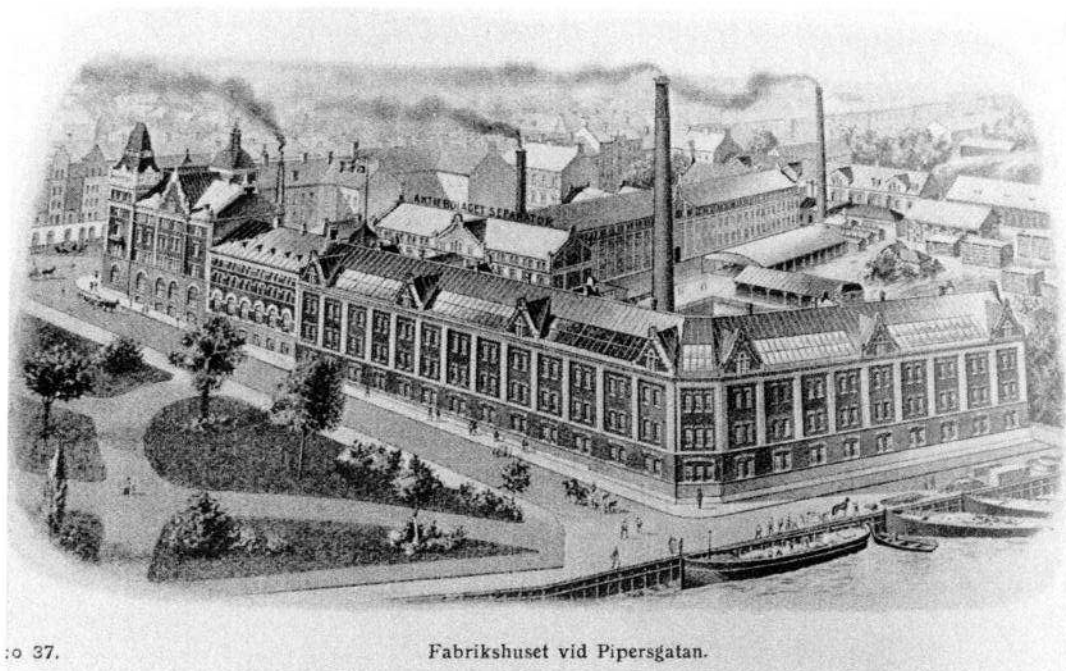
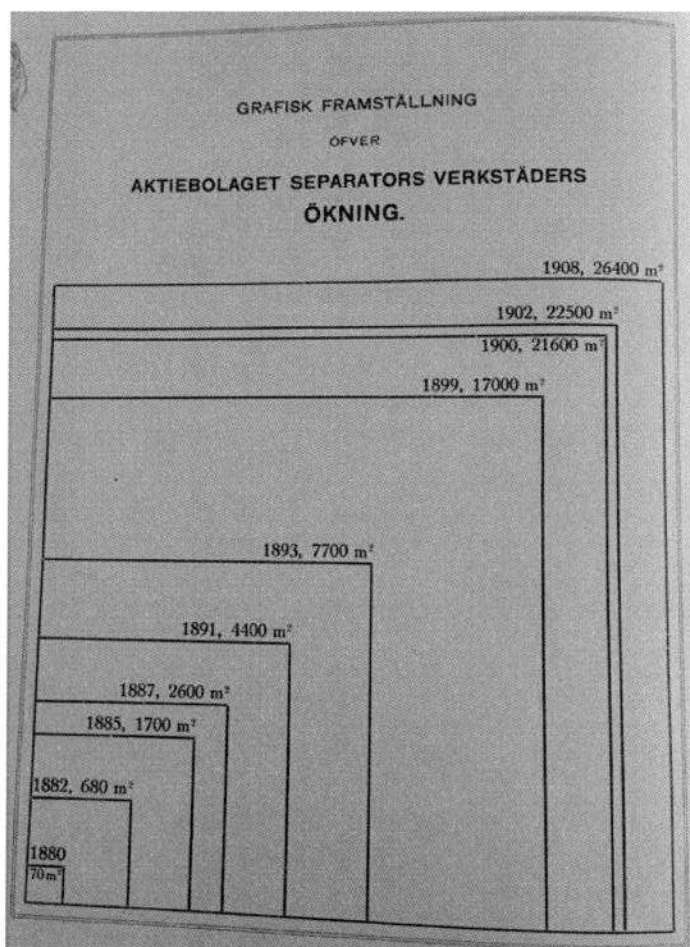

Illustration över området sett från Klara sjö, (Aktiebolaget Separator, 1908).

Grafisk framställning över AB Separators ökning av yta mellan åren 1880 och 1908, (Aktiebolaget Separator, 1908).

Förklaringar till MIFO-blanketterna

Inventeringen och riskklassningen av förorenade områden genomförs enligt den så kallade MIFO-metodiken (Metod för Inventering av Förorenade Områden) som finns beskriven i Naturvårdsverkets rapport nr 4918. Vid genomgång av blanketterna bör man veta att alla fält inte behöver vara ifyllda för att en slutgiltig riskklassning ska kunna göras. Att vissa fält lämnats tomma kan dels bero på att information saknas eller att tillgänglig information inte är direkt relevant för objektet. Osäker information markeras med (?) efter texten.

Blankett A – Administrativa uppgifter

I blankett A redovisas uppgifter om det inventerade områdets adress, koordinater, ägarhistorik mm.

Blankett B – Verksamhets-, områdes- och omgivningsbeskrivning

I blankett B beskrivs verksamheten, området och omgivningen.

Blankett E – Samlad riskbedömning

Denna blankett är en sammanvägning av föroreningarnas farlighet, föroreningsnivån, spridningsförutsättningar samt känsligheten/skyddsvärdet för objektet. Bedömningen av föroreningarnas farlighet och områdets känslighet och skyddsvärde förs även in i blankett E. Vad som menas med de olika begreppen förklaras nedan.

Riskklassning

Riskklassningen bygger på en samlad bedömning av sannolikheten att ett förorenat område kan ge upphov till oönskade effekter på miljön och människors hälsa. Följande aspekter behandlas:

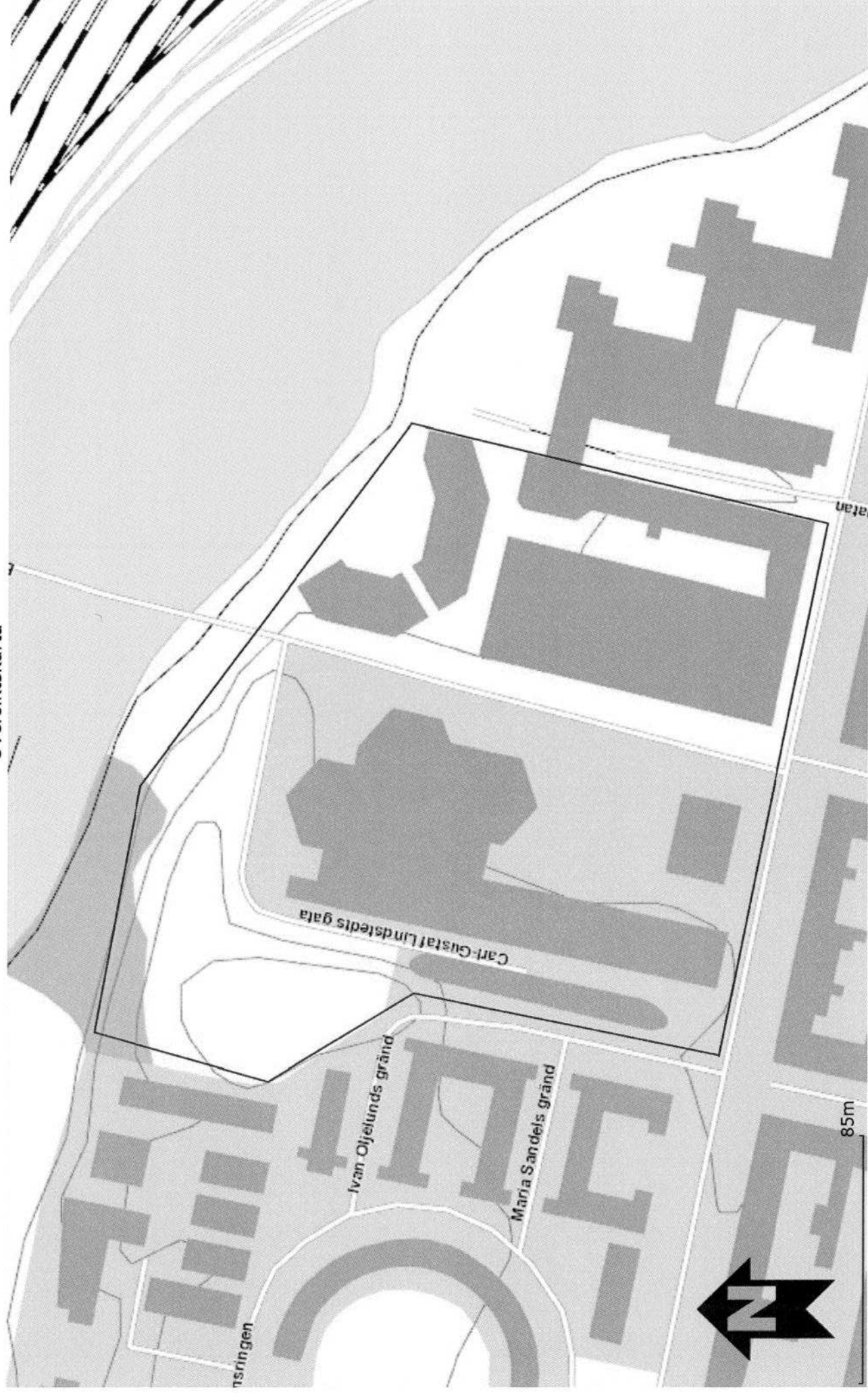
- Spridningsförutsättningar: Förutsättningarna för spridning av föroreningar inom hela påverkansområdet bedöms. Påverkansområdet utgörs i de flesta fall av ett betydligt större område än det förorenade området.
- Hanterade kemikaliers farlighet: Hälso- och miljöfarligheten bedöms hos de ämnen som har konstaterats eller antas förekomma på objektet. Bedömningen grundar sig huvudsakligen på Kemikalieinspektionens klassificeringar.
- Föroreningsnivå: En uppskattning av områdets föroreningsgrad avseende halter och mängder. Uppmätta halter jämförs med riktvärden, bakgrundshalter och andra jämförvärden. I de fall provtagningsresultat inte finns att tillgå görs en uppskattning av den möjliga föroreningsnivån. Vilka kemikalier som hanterats, hur länge verksamheten pågått, tidigare eldsvådor/olyckor och typ av verksamhet mm vägs in här.
- Känslighet: Under rubriken "Känslighet" görs en bedömning av exponeringsriskerna för människor dvs. ifall någon befintlig verksamhet inte finns på området, om yrkesverksamma vistas där under arbetstid eller om det finns permanentboende. Känsligheten bedöms oberoende av hur många som exponeras vilket innebär att bedömningen sker på individnivå. Extra hänsyn tas också till om det finns vattentäktar som kan tänkas påverkas och om barn riskerar att exponeras för en eventuell förorening.
- Skyddsvärde: "Skyddsvärdet" bedöms för de arter eller de ekosystem som exponeras för föroreningarna på objektet. Exempelvis anses ett starkt påverkat område, såsom en deponi eller ett industriområde, ha ett litet skyddsvärde. Ett skyddat område, såsom ett reservat eller ett område av riksintresse, anses ha ett mycket stort skyddsvärde.

Vid riskklassning används en skala med fyra riskklasser, som i första hand beskriver hur angeläget det är att gå vidare med undersökningar på platsen:

- Klass 1 – Mycket stor risk
- Klass 2 – Stor risk
- Klass 3 – Måttlig risk
- Klass 4 – Liten risk

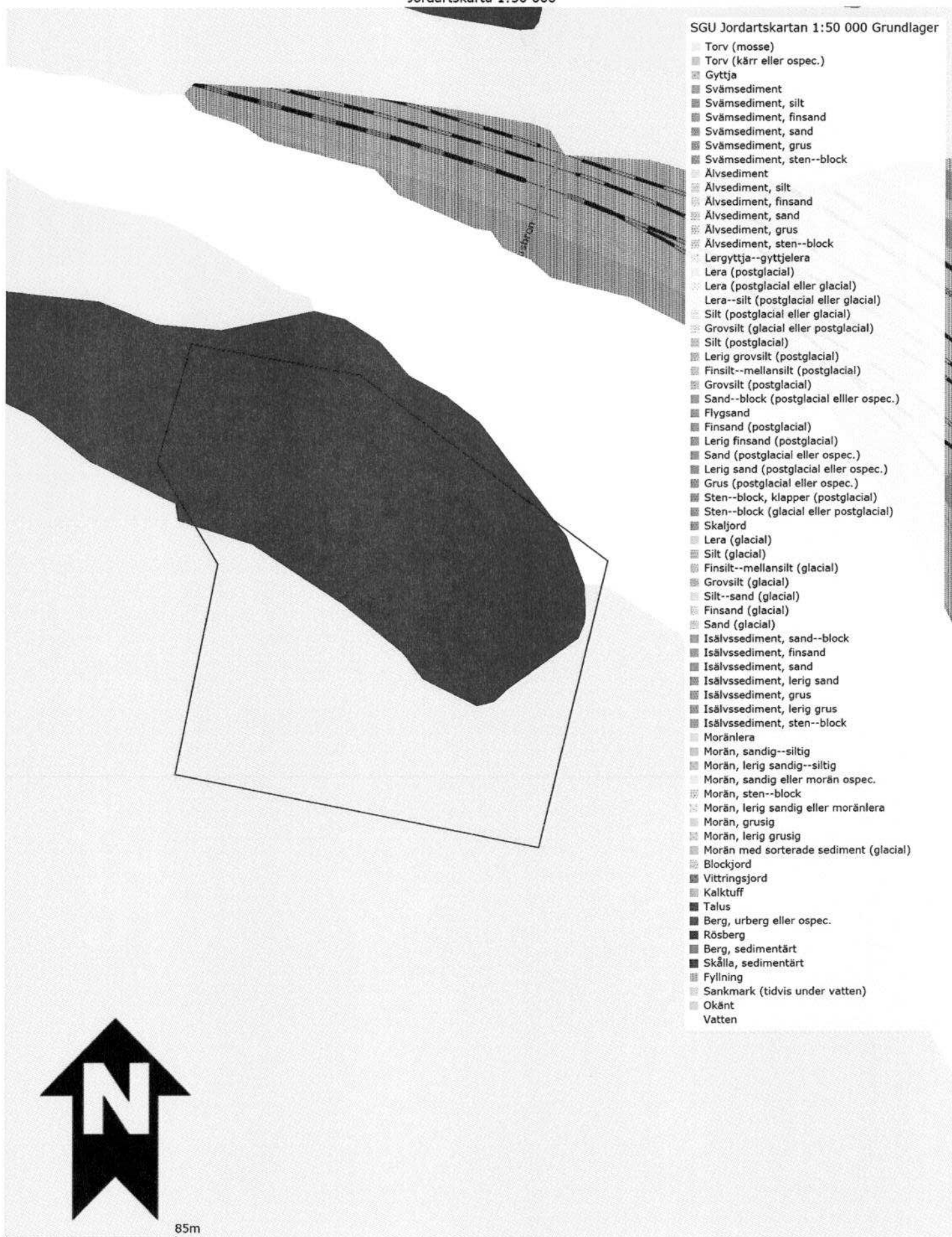
Uppskattning av AB Separators område

Översiktskarta

Uppskattning av AB Separators område

Jordartskarta 1:50 000

Uppskattning av AB Separators område

Ortofoto 1958-60

